

Hevur tú ein spurning ella onkran trupulleika, sum tú kundi ynskt tær at fingið viðgjördan í hesum teiginum,

Spyr Sosialin

Skriva til: Sosialurin, postsmoga 76, 3800 Argir. Merk brævbjálvan »Spyr Sosialin«.

Eyðun Joensen, sál-arfrøðingur

Marjun Sigurdsdóttir, sosialráðgevi

Marner Simonsen, lækni

Fríða Patursson, lógfrøðingur

Samtíðarskattaskipanin:

Føroya Gjaldstova Skattadeildin.

Yviri við Strond 17
3800 Tórshavn

VÁTTAN

Sambært gr. 26 í kunngerð nr. 44 frá 18. september 1958 viðvikjandi innkrevjan av teimum í lóg nr. 23 frá 11. februar 1950 ásettu innflutningsgjöldum v.m. verður her váttað, at

Føroya Gjaldstova Skattadeildin.

Yviri við Strond 17
3800 Tórshavn

VÁTTAN

Sambært gr. 26 í kunngerð nr. 44 frá 18. september 1958 viðvikjandi innkrevjan av teimum í lóg nr. 23 frá 11. februar 1950 ásettu innflutningsgjöldum v.m. verður her váttað, at

Fellur skattaváttanin burtur?

Løgfrøðingurin:

Her er ein spurningur sum vit eru nokur sum hava tjakast um.

Kann brævkassin siga okkum hvussu verður við skattaváttanini, tá ið kelduskatturin er komin í gildi.

Fer A skattgjaldarin at sleppa undan at skaffa sær eina váttan, hvørja ferð hann skal loysa sær ein dropa út?

Um so er, sleppur B skattgjaldarin eisini undan?

Um ikki hvussu skulu tey á posthúsinum/gjaldstovuni vita munin á einum A og einum B skattgjaldara.

Spurin

Í viðmerkingunum til uppskotid um samtíðarskattaskipanina stendur m.a., at skattaváttanin fellur burtur, tá nýggja skipanin kemur í gildi (1. apríl 1984). Einki verður nevnt um, at møgulig onnur ella broytt skipan skal koma ístaðin, men bert at tann núverandi dettur burtur.

Av tí at kravið um skattaváttan er ásett í rúsdrekklógini, verður neyðugt við lógarbroyting, um

ein ikki longur skal nýta váttan í samband við keyp av rúsdrekka.

Hesar reglur eru framvegis í gildi, og einki lógaruppskot er lagt fram um atvøku av skattaváttanini.

Líkningarráð Føroya upplýsir, at øll tey sum ynskja at keypa rúsdrekka aftaná 1. apríl í ár á sama hátt, sum eftir nýgaldandi skipan, skulu útvega sær skattaváttan. Eisini verður sagt, at broytingar hava verið umhugsadar, men at einki itokiligt kann sigast í lotuni um, hvørjar hesar verða, og nær tær kunnu væntast at koma í gildi.

Sum nevnt krevst lógarbroyting, og hetta merkir sum kunnugt, at meirlutin í Løgtinginum skal vera fyrri at avtaka skattaváttanina!

Annars kann nevast, at tann A-skattgjaldarin, sum ikki er í eftirstoðu viðskatti, tá samtíðarskattaskipanin fer at virka 1. apríl — ikki kann koma í eftirstoðu seinna, av tí at skatturin verður tikin av lonini, áðrenn hon verður útgoldin. Fyri hesar persónar, sum eru meirlutin av øllum skattgjaldarum, hevur ein skattaváttan neyvnan nakra meining.

B-skattgjaldarin harafturimóti skal gjalda sín skatt eftir rokning, so

hesin hevur møguleika at skylda skatt, og tí er ein váttan kanska ikki uttan týðning, hvat hesum persónum viðvíkur.

Skipanin viðvikjandi krávinum um skattaváttan, sum hon nú er, tykist ikki vælegnað at varðveita aftaná 1. apríl.

So vott eg dugi at siggja, fara framvegis at sita nokur fólk á skattadeildini, sum skulu umsita útflyggjan av skattaváttanum, men nú soleiðis, at hetta fyrri ein stóran part er burturspilt arbeiði.

Fríða

Læknin:

Fárasjúkan

Vit eru 30 ára gamlir bróður — tvíburðar. Mamma okkara hevði fárasjúku, tá vit vóru føddir. Hóast vit hava roynt, hava vit ikki fingið sjúkuna. Kann tað vera, at vit gjøgnum mammuna eru vorðnir immunir fyrri sjúkuni — ella at vit hava havt hana í móðurlivi?

Fær ein fárasjúkuna í hesum aldri, so veit ein, at hon kann vera vandamikil. Hvussu eigur ein at fyrihalda seg — hvat skal ein

ansa væl eftir — og kann ein vaccinerast?

Fárasjúka kann gott fara yviri í fostur í móðurlivi, og sjálvandi er so møguleiki fyrri, at tit eru vorðnir immunir fyrri sjúkuni.

Annars er tað ikki vanligt at nýfóðingar so lætt gera mótevni. Hesin eginleiki kemur seinni í livinum. Tí ber ikki til at vaccinerast nýfóðingar.

Nýfóðingar fáa harafturimóti mótevni gjøgnum móðurmjólkina, sum verjir teir so leingi teir fáa bróstamjólk.

Hetta er ein passivur immunitetur, sum svinnur burtur, tá barnið ikki fær bróstmeira.

Tann aktivi immuniteturin kemur tá ein er vorðin smittaður av sjúku men smittan kann vera so veik, at sjúkan ikki rættuliga kemur fram. Kortini kemur immunitetur og

mótverja móti sjúkuni.

Tað er møgulega orsøkin til, at tit báðir ikki hava fingið fárasjúkuna.

Eg haldi ikki at tygum skulu gera nakrar fyrireikingar fyrri at skugga hesa sjúku.

Tað er óvist, um tað er gjørligt at vaccinerast móti fárasjúkuni.

MS

Hvussu fáa vit eina dóttur?

Vit eru tvey, ið inniliga ynskja okkum, at næsta barnið verður ein dóttur.

Havi lisið í »Femina« einaferð, hvussu hetta kundi rigga, um ein fór fram á serligan hátt undir samleguni, men eg havi gloymt tað aftur.

Er tað serstøk lega/støða ella tíðarskeið fyrri hesum?

Tøkk fyrri eitt positivt svar.

B&M

Tað er ógvuliga lætt at svara, tí tað er fullkomiliga líka mikið, hvussu samlegan fer fram. Tað hevur einki við kynið á

barninum at gera.

Kynið er bert stýrt eftir teimum »genum«, sum finnast í sáð- og eggkjarnunum.

Tað, tygum hava lisið í »Femina« hevur einki við veruleikan at gera, — so vitt eg veit.

MS

B-vitamin og depressión

Í brævkassanum herfyri var spurningur til læknan um B-vitaminir, sum hjálpti móti tunglyndi ella depressión.

Læknin svaraði, at hann ikki dugdi at svara, um B-vitaminir hjálpti móti depressión. Hann helt at fólk flest fingið nok mikið av vitaminum gjøgnum kostin. Annars helt læknin, at sálfrøðingurin átti eisini at svara hesum spurningi.

Vit hava tí sent spurningin til sálfrøðingin, sum svarar soleiðis:

Eg havi ongantíð hoyrt, at B-vitaminir heilendis verður brúkt sum depressiónsheilivág. Eri helst ikki tann rætti at spyrja um slíkt, men eg havi so spurt meg fyrri hjá starvsfeløgum, sum skuldu havt meira skil, men úrslitið er tað sama.

Obeinleidis kann tað vera nakad um spurningin.

B-vitaminir eru eins og aðrar vitaminir neyðugar fyrri at líkamid kann virka nógv væl. B1-vitamin hevur t.d. týðning fyrri virksemini í heila og nervalagi, og kann ónøktadur tørvur kennast sum ringur

matalystur, møði, soltni, hjartabankan o.t.

Vanliga verður kortini hildið, at fólk, sum eta rimiliga fjølltáttadan kost, fáa tær vitaminir, sum eru neyðugar, og tí nýtist ikki at taka vitamintablettir afturat.

Men summi fólk eta ikki í styttri ella longri tíðarskeið slíkan fjølltáttadan mat.

T.d. alkoholistar, sum varandi breyðføða seg við alkohol burturav og illa orka at eta afturvið, kunnu verða fyrri herviligum tørv á vitaminum — eitt nú B-vitamin. Hesir kunnu fáa meira ella minni varandi skaðar á nervalagið, um teir ikki í góðari tíð fáa viðgerð, — eisini við B-vitaminunum.

Eisini depressiv fólk kunnu — tá ringast leikar á, kenna slíkt matarloysi, at lítill ella einki verður etið.

Tað hendir av og á, at lesarar okkara senda spurningar beinleidis til ein av teimum serkønu í hesum teigi.

Vit taka upp aftur eina ferð enn, at brøv til brævkassan skulu sendast til Sosialin, sum síðan beinir spurningin higar, hann hoyrir heima.

Ey-Jo